

ДОСЛІДЖЕННЯ

ЕКОНОМІЧНА ОСВІТА В ЗЗСО

Дослідження

Наталія ГОНЧАРОВА, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник

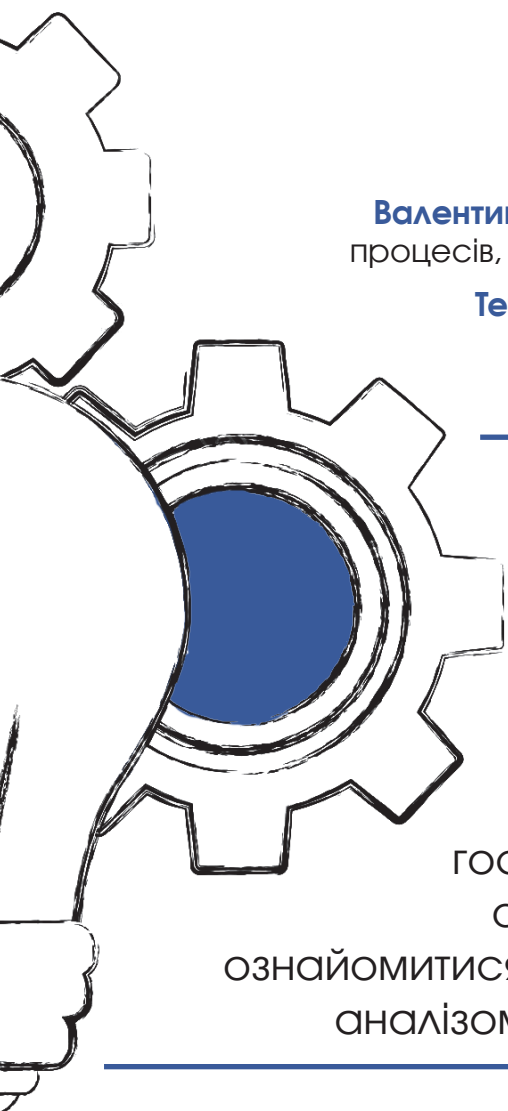
Ірина КАМЕНЄВА, науковий співробітник

Марина КОВАЛЕНКО, методист, науковий співробітник

Олена ПАТРИКЕЄВА, начальник відділу

Валентина ЧЕРНОМОРЕЦЬ, завідувач сектора дослідження освітніх процесів, відділ STEM-освіти ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»

Тетяна НАЗАРЕНКО, завідувач відділом навчання географії та економіки Інституту педагогіки НАПН України, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник

Наука і технології мають значний вплив на розвиток нашого суспільства. Пройшли століття, і запропонований уперше давньогрецьким філософом Арістотелем термін «економіка» нині набув багатьох значень, проте сутність його не змінилася: економіка — це наука про основи господарювання. Як розвивається економічна освіта в Україні зараз? Пропонуємо читачам ознайомитися з результатами проведеного дослідження, аналізом даних та висновками у статтях дослідників.

Мета і завдання дослідження

Основною метою шкільного предмету «Економіка» є формування економічного мислення та життєво необхідних компетентностей в учнів, що ґрунтуються на засвоєнні ними правових, організаційних, економічних, соціально-психологічних та інших знань.

Дещо розширеними є цілі вивчення економіки у класах економічного профілю навчання: засвоєння фундаментальних знань про економічне життя суспільства; формування світогляду цивілізованої людини, що визнає такі загальнолюдські цінності, як свобода діяльності та вибору, право приватної власності, дотримання законності тощо; сприяння розвитку навичок раціональної економічної поведінки людини як споживача, найманого працівника, підприємця, платника податків, користувача суспільних благ, члена місцевої громади, активного виборця тощо; засвоєння спеціальних знань, пов'язаних із вибором майбутньої сфери діяльності та професії; оволодіння деякими прийомами економічного аналізу; підготовка до навчання у вищих навчальних закладах економічного, соціологічного, правового профілів.

Для організації та проведення дослідження з проблеми вивчення стану розвитку економічної освіти в закладах загальної середньої освіти України наказом ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» від 08.04.2019 № 31 була створена робоча група, в яку увійшли науковці відділу STEM-освіти та відділу наукового та навчально-методичного забезпечення змісту загальної середньої освіти в Новій українській школі зазначеної вище установи, науковці відділу навчання географії та економіки Інституту педагогіки НАПН України, методисти та педагоги-практики.

ОСНОВНА МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

з'ясувати стан розвитку економічної освіти в ЗЗСО України.

ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ

освітній процес з економіки, економічної географії та відповідних курсів за вибором у ЗЗСО.

ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ

експериментальна перевірка відповідності змістової складової курсів за вибором освітнім запитам та віковим особливостям учнів ЗЗСО.

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

проаналізувати теоретичний аспект проблеми дослідження розробити анкети з'ясувати інтереси та особистісні потреби учнів щодо визначення пріоритетних напрямів їхньої профільної підготовки, динаміку розвитку інтересу учнів до вивчення економіки та курсів економічного спрямування, наявні перешкоди професійного розвитку вчителів; визначити реальний стан використання освітніх технологій у навчанні учнів та найактуальніші проблеми щодо організації впровадження економічної освіти; підготувати статистично-аналітичний звіт за результатами дослідження; ознайомити педагогічну громадськість із результатами дослідження щодо стану розвитку економічної освіти в ЗЗСО України.

Вибірка та інструментарій

Розроблені робочою групою на початку нашого дослідження: спосіб відбору одиниць, ступень коливання ознак у сукупності та кількість респондентів, відібраних у вибіркочну сукупність забезпечать його точність. Репрезентативність, надійність та валідність вибірки дає можливість отримати об'єктивні, якісні та кількісні дані, на основі аналізу яких можна виробити певні рекомендації щодо підвищення ефективності досліджуваного процесу. Анкети для опитування вчителів, які викладають економіку та курси економічного спрямування, учнів 10-х класів та їхніх батьків. Для забезпечення проведення якісного дослідження на місцях робоча група підготувала

інструктивно-методичні рекомендації щодо проведення дослідження «Стан розвитку економічної освіти в закладах загальної середньої освіти України» (лист ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» від 02.05.2019 № 22.1/10-1522) (додаток).

Використані джерела

Інструктивно-методичні рекомендації щодо вивчення в закладах загальної середньої освіти навчальних предметів та організації освітнього процесу у 2018/2019 навчальному році. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/metodichni-rekomendaciyi> (дата звернення: 20.06.2019).

ПРОВЕДЕННЯ ТАКОГО ДОСЛІДЖЕННЯ МАТИМЕ НАУКОВО-ПРИКЛАДНЕ І ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ. НАДАСТЬ МОЖЛИВІСТЬ:

- 1 отримати інформацію про стан розвитку економічної освіти в закладах загальної середньої освіти України;
- 2 розробити методичні засади та дидактично забезпечити компонент змісту навчання економіки та економіко-географічних курсів у закладах загальної середньої освіти;
- 3 визначити пріоритетні напрями формування основної підприємницької компетентності та предметних економічної та географічної компетентностей в учнів;
- 4 обґрунтувати педагогічну доцільність засобів навчання економіки у закладах загальної середньої освіти;
- 5 з'ясувати ставлення респондентів дослідження до отримання економічних знань, вивчення економіки та курсів економічного спрямування в закладах загальної середньої освіти;
- 6 виокремити основні, на думку респондентів, проблеми у викладанні предметів економічного спрямування в закладах загальної середньої освіти.

ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

«Стан розвитку економічної освіти в закладах загальної середньої освіти України»

(Додаток до листа ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
від 02.05.2019 № 22.1/10-1522) (витяг)

Дослідження «Стан розвитку економічної освіти в закладах загальної середньої освіти України» (**далі — Дослідження**) проводиться відповідно до п. 139 планування роботи ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» на 2019 рік, що затверджене наказом Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» від 11.01.2019 № 4 та на виконання п.1 наказу Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» від 08.04.2019 № 31 «Про організацію та проведення дослідження «Стан розвитку економічної освіти в закладах загальної середньої освіти України».

Мета Дослідження: з'ясувати стан розвитку економічної освіти в закладах загальної середньої освіти України.

У Дослідженні беруть участь: учні 10-х класів, батьки учнів 10-х класів та вчителі, які викладають економіку та курси економічного спрямування.

Інструментарієм Дослідження є GoogleФорми для опитування учнів 10-х класів, батьків учнів 10-х класів та вчителів, які викладають економіку та курси економічного спрямування. Анкети розроблені членами робочої групи (п. 2 наказу ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» від 08.04.2019 р. № 31 «Про організацію та проведення дослідження «Стан розвитку економічної освіти в закладах загальної середньої освіти України»). Опитування респондентів здійснюється методом online заповнення Google форм.

Координатором проведення Дослідження в кожній області є представник інституту післядипломної педагогічної освіти — **обласний координатор Дослідження**.

Перелік матеріалів, які отримує обласний координатор Дослідження:

- інструктивно-методичні рекомендації щодо проведення опитування;
- вибіркова сукупність для опитування учнів 10-х класів, батьків учнів 10-х класів та вчителів, які викладають економіку та курси економічного спрямування;
- Google форма для опитування учнів 10-х класів. Код доступу: <https://forms.gle/3oi4qUFpHt6gaM7w5>.¹
- Google форма для опитування батьків учнів 10-х класів. Код доступу: <https://forms.gle/zwM21kn6xoSvHANcA>.²
- Google форма для опитування вчителів, які викладають економіку та курси економічного спрямування. Код доступу: <https://forms.gle/zeMAcEHSqoPNKF8z7>.³

